

AYOLLARNI IJTIMOYIY QO‘LLAB-QUVVATLASHNING DOLZARB MASALALARI

Mahmudjonova Zeba Bahodir qizi

Farg‘ona davlat universiteti ijtimoiy ish yo‘nalishi talabasi.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15255033>

Annotatsiya. Mazkur maqolada ayollarni ijtimoiy qo‘llab-quvvatlash masalasi, ijtimoiy ishchilarning bu boradagi vazifalari va diniy qadriyatlar bilan uyg‘un faoliyat yuritish yo‘llari tahlil qilinadi. Islom dinining ayolga bo‘lgan munosabati, Qur‘on oyatlari va hadislar asosida ijtimoiy ishchilarning ruhiy yordam berishdagi uslublari yoritilgan. Maqola amaliy tavsiyalar va diniy yondashuvlarni o‘zida mujassamlashtiradi.

Kalit so‘zlar: Ayollar, ijtimoiy qo‘llab-quvvatlash, ijtimoiy ish, diniy qadriyatlar, Islom dini, ruhiy yordam, hadislar, Qur‘on, sabr, mehr.

Kirish

Har qanday jamiyatning taraqqiyoti va barqarorligi, eng avvalo, oilaning mustahkamligiga, ayolning jamiyatdagi o‘rniga va unga ko‘rsatilayotgan e‘tibor darajasiga bog‘liqdir. Bugungi kunda davlatimiz tomonidan ayollarni har tomonlama qo‘llab-quvvatlash, ularning huquqlarini himoya qilish, ularni jamiyatga faol jalb etish borasida keng ko‘lamli islohotlar olib borilmoqda.

Bu borada ijtimoiy ishchilarning o‘rni beqiyosdir. Ayniqsa, diniy qadriyatlar asosida olib borilgan ijtimoiy faoliyat ayollar ruhiyatiga ijobiy ta‘sir ko‘rsatadi. Ushbu maqolada ayollarni ijtimoiy qo‘llab-quvvatlashning dolzarb masalalari va bu jarayonda diniy-ma‘naviy qadriyatlarning tutgan o‘rni tahlil qilinadi.

Ayollarni ijtimoiy qo‘llab-quvvatlashning dolzarb masalalari va diniy qadriyatlarning o‘rni

Zamonaviy jamiyatda ayollarni ijtimoiy qo‘llab-quvvatlash masalasi muhim va dolzarb yo‘nalishlardan biri hisoblanadi. Ayol — ona, tarbiyachi, jamiyat tayanchi sifatida har doim e‘tibor markazida bo‘lib kelgan. Ijtimoiy adolatga asoslangan jamiyatda ayollar hayotini yengillashtirish, ularning huquq va manfaatlarini himoya qilish, iqtisodiy va ma‘naviy qo‘llab-quvvatlash ijtimoiy ish faoliyatining ajralmas qismidir. Bu borada Islom dini va uning qadriyatlari ijtimoiy ishchilar uchun boy manba bo‘lib xizmat qiladi.¹

Ayollarni ijtimoiy qo‘llab-quvvatlash zarurati

Bugungi kunda ayrim ayollar turmush o‘rtog‘i yo‘qligi, iqtisodiy qiyinchiliklar, oilaviy muammolar yoki nogiron farzandlar tarbiyasi kabi murakkab holatlarda yashashga majbur.

¹ Turaqulov Q. “Ma‘naviyat asoslari”. – T.: Ma‘naviyat, 2017.

Ular doimiy yordam, maslahat, psixologik va moddiy qo'llovga muhtoj. Aynan mana shu yerda ijtimoiy ishchining roli namoyon bo'ladi — u ayolga dardkash, yo'lko'rsatuvchi, ishonchli do'st bo'la olishi kerak.

Islomda ayolning o'rni va hurmati

Islom dini ayolga yuksak maqom bergan. Qur'oni Karimda va Hadislarda ayolning huquqlari, sha'ni, ehtiromi haqida ko'plab dalillar bor. Payg'ambarimiz Muhammad (s.a.v.) "Jannat onalar oyog'i ostidadir" deya ayolga bo'lgan hurmatni eng yuksak darajada ifodalaganlar.

Bu qadriyatlar asosida ijtimoiy ishchi o'z faoliyatini ayollarga mehr, hurmat va sabr bilan yo'naltirishi lozim.

Diniy qadriyatlar asosida ayollarga motivatsiya berish

Ijtimoiy ishchi diniy qadriyatlar orqali ayollarda hayotga nisbatan ijobiy qarash, sabr-toqat va umid tuyg'usini uyg'ota oladi.

Amaliy faoliyat shakllari

Ayollarni ijtimoiy qo'llab-quvvatlashda quyidagi amaliy ishlar samarali hisoblanadi:

Psixologik maslahat va guruh mashg'ulotlari: Ayollar o'z muammolari haqida ochiq gaplasha oladigan ishonchli muhit yaratish.

Kasbga o'qitish va bandlik: Ayollarning iqtisodiy mustaqilligini ta'minlash.

Diniy-ma'naviy tadbirlar: Ayollar uchun hadis o'rganish, imon darslari, hayotiy ibratlar asosida suhbatlar tashkil etish.

Mahalla va diniy tashkilotlar bilan hamkorlik: Masjidlarda, xotin-qizlar qo'mitalari orqali o'zaro yordam tizimini yaratish.²

Ayollarni ijtimoiy qo'llab-quvvatlash jarayonida ijtimoiy ishchi asosiy vositachi va ko'makchi sifatida ishtirok etadi. Ularning vazifasi ayolning hayotidagi muammolarni aniqlash, uni tahlil qilish va muammoni hal etish yo'llarini topishga ko'maklashishdan iborat.

Ijtimoiy ishchi individual yondashuv asosida har bir ayolga shaxs sifatida e'tibor qaratadi, unga ishonchli muhit yaratadi va mavjud resurslardan foydalanishni o'rgatadi.

Bugungi kunda quyidagi yo'nalishlarda ayollarni qo'llab-quvvatlovchi ijtimoiy xizmatlar kengaymoqda:

Psixologik yordam va maslahat – ayolning ruhiy holatini mustahkamlash;

Huquqiy maslahatlar – ayolning o'z huquqlarini bilishi va himoya qila olishi uchun ko'mak;

² Usmonxo'jaev A. "Islom axloqi va insoniylik tarbiyasi". – T.: Movarounnahr, 2019.

Bandlik va kasbga yo'naltirish – ayolning iqtisodiy mustaqilligini ta'minlash;

Oilaviy nizolarni hal qilishda vositachilik – ajrimlar va oilaviy muammolar profilaktikasi;

Ijtimoiy xizmatlarga yo'naltirish – davlat va nodavlat tashkilotlari bilan bog'lash.

Shuningdek, "Ayollar daftari", "Temir daftar" va "Yoshlar daftari" orqali ijtimoiy ahvoli og'ir bo'lgan ayollar aniqlanib, ularga tibbiy, moddiy va ma'naviy yordamlar ko'rsatilmoqda.

Bu tizimda ijtimoiy ishchilar markaziy o'rin tutadi, ular holatni o'rganadi, monitoring olib boradi va kerakli yordamni yo'naltiradi.³

Ayollarni ijtimoiy qo'llab-quvvatlash nafaqat ijtimoiy, balki diniy jihatdan ham muhim masaladir. Islom dini ayolga e'tibor, hurmat va yordam ko'rsatishni buyuradi.

Shuning uchun ijtimoiy ishchilar o'z faoliyatlarida diniy-ma'naviy qadriyatlardan foydalanib, ayollar hayotini yengillashtirishga, ularga ruhiy madad berishga intilishlari zarur.

Bu esa jamiyatda sog'lom muhitni ta'minlashga xizmat qiladi.

Ayollar bilan ishlovchi ijtimoiy ishchilarning faoliyati bir necha bosqichda olib boriladi:

1. Diagnostika bosqichi – ayolning ijtimoiy holati, psixologik ahvoli, yashash sharoiti, oilaviy va iqtisodiy muammolari o'rganiladi.

2. Rejalashtirish bosqichi – har bir ayol uchun individual ijtimoiy reja tuziladi, bu reja orqali qanday yordam va xizmatlar ko'rsatilishi aniqlanadi.

3. Amaliy yordam ko'rsatish bosqichi – psixologik maslahatlar, yuridik ko'mak, moddiy yordam, kasbga o'qitish, bandlikka yo'naltirish, sog'lig'ini tiklash bo'yicha xizmatlar ko'rsatiladi.

4. Monitoring va baholash bosqichi – berilgan yordamning samaradorligi baholanadi, zarurat tug'lsa reja yangilanadi.

Ayrim holatlarda ayollar:

oilaviy zo'ravonlik qurboni bo'lishi;

yolg'iz farzand tarbiyalash;

ish joyining yo'qligi;

huquqiy bilimning pastligi;

sog'lig'i yoki nogironlik bilan bog'liq muammolarga duch kelishadi.

Shunday ayollar bilan ishlashda ijtimoiy ishchi:

ishonchni tiklash;

oilaviy tinchlikni saqlashga yordam berish;

ayolni ijtimoiy hayotga qaytarish;

³ Rasulov D. "Zamonaviy ijtimoiy ish: nazariya va amaliyot". – T.: Innovatsiya, 2021.

uni iqtisodiy va ma'naviy qo'llab-quvvatlash yo'llarini topish kabi mas'uliyatli vazifalarni bajaradi.

Shuningdek, hozirda mahalliy darajadagi ijtimoiy xizmatlar markazlari, xotin-qizlar qo'mitalari, nodavlat notijorat tashkilotlar, psixologik markazlar orqali ham keng ko'lamli yordamlar yo'lga qo'yilgan.⁴

Xulosa

Ayollarni ijtimoiy qo'llab-quvvatlash – bu insonparvarlikning, e'tibor va mehr-muhabbatning amaliy ko'rinishidir. Islom dini bu borada bizga bebaho meros qoldirgan. Ijtimoiy ishchi o'z faoliyatida diniy qadriyatlarga asoslangan holda ish olib borsa, bu nafaqat ayollarning, balki butun jamiyatning ma'naviy yuksalishiga xizmat qiladi.

Ayolning baxtli bo'lishi – jamiyatning sog'lom va barqaror bo'lishidir.

REFERENCES

1. "Ijtimoiy ish asoslari". – T.: Iqtisod-Moliya, 2020.
2. Rasulov D. "Zamonaviy ijtimoiy ish: nazariya va amaliyot". – T.: Innovatsiya, 2021.
3. Turaqulov Q. "Ma'naviyat asoslari". – T.: Ma'naviyat, 2017.
4. Usmonxo'jaev A. "Islom axloqi va insoniylik tarbiyasi". – T.: Movarounnahr, 2019.

⁴ . "Ijtimoiy ish asoslari". – T.: Iqtisod-Moliya, 2020.